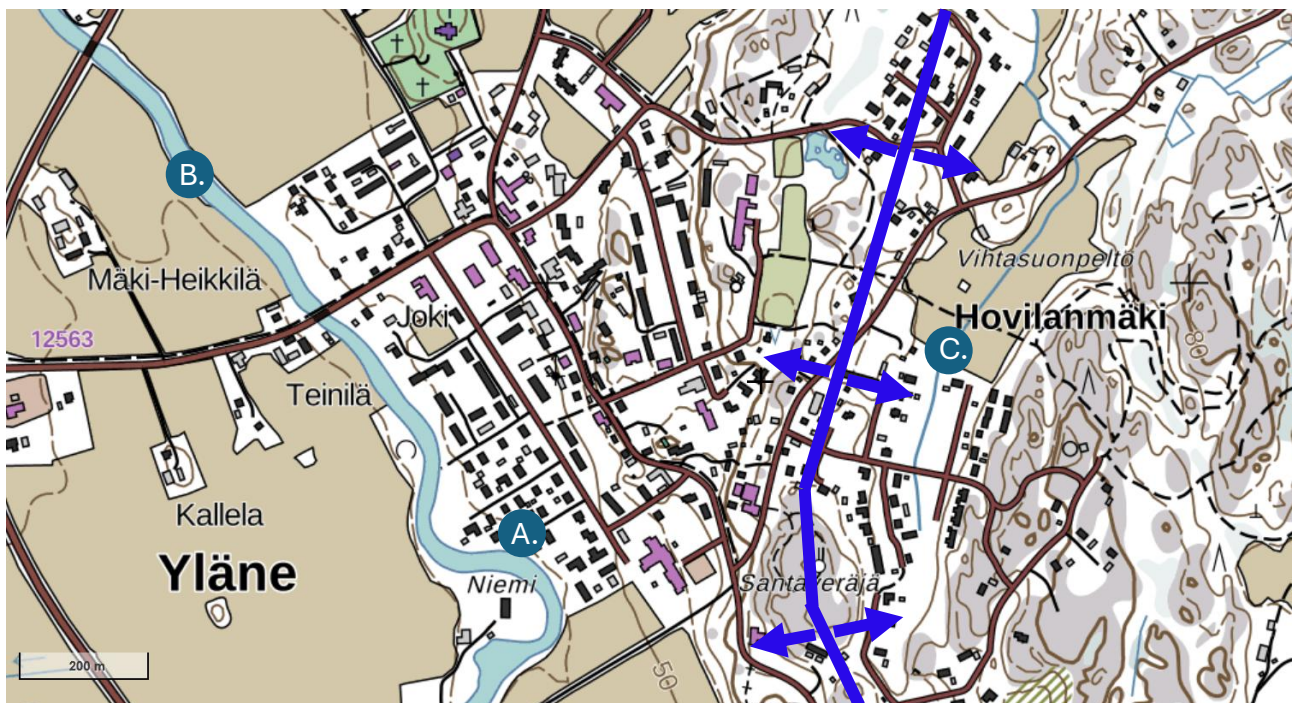

Toimenpidesuunnitelma

Vesivahingot: Rantatie 5 ja Rantatie 10

Tausta

Yläneen keskustaajaman kiinteistöt Rantatie 5 ja Rantatie 10 (kuva 1, A) ovat 70-80 -lukujen taitteessa kaavoitetulla Yläneenjokeen rajoittuvalla asuinalueella, joka on ollut aikaisemmin peltoa. Rakennukset ovat pohjaltaan hyvin samanlaiset ja niissä on 1. kerros ja K. kerros, josta löytyy mm. sauna ja takahuone. Kiinteistöt ovat A. Raittisen suunnittelemat ja rakennusurakoitsija J. Mäkisen rakentamat ja ne sijaitsevat molemmat aivan Yläneenjoen tuntumaan (~57,5 mmpy). Rantatie 10 oli Mäkisten oma talo ja Rantatie 5 rakennuttivat J & H. Kyyhkynen. Myöhemmin kiinteistön Rantatie 10 omistajiksi tulivat A & S-L Vainio ja Rantatie 5 M. Kyyhkynen.

- vedenjakaja
- valuman suunta

Kuva 1. Rantatien kiinteistöjen sijainti ja Yläneen taajaman vedenjakaja

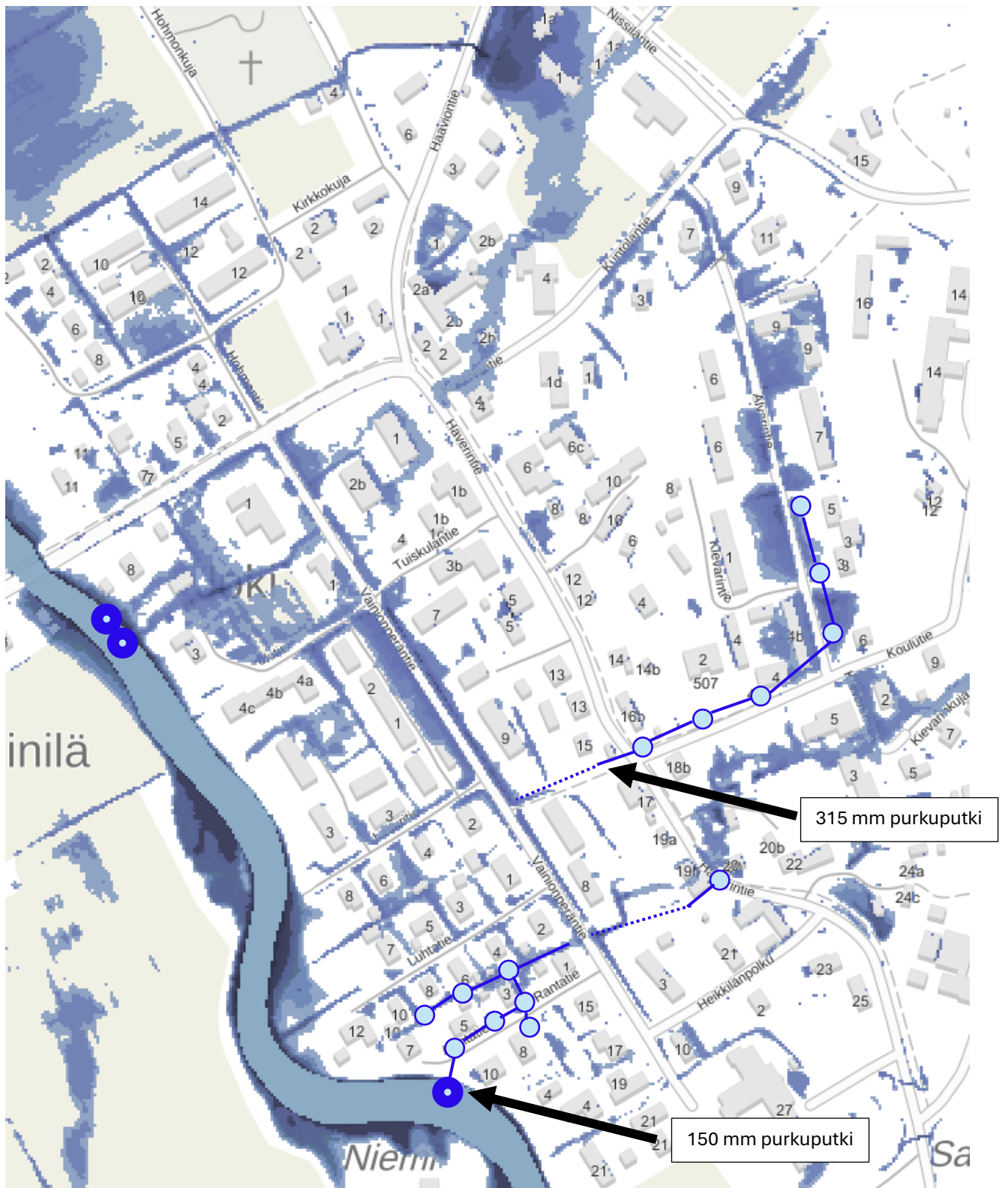
Yläneen kylätaajamassa Santaveräjä - Pikkuniittu linja on korkein kohta (~72,5 mmpy) ja toimii alueen vedenjakajana (kuva 1). Linjan länsipuoleiset vedet laskevat Yläneenjokeen (B) ja itäpuoleiset vedet kokoaa Hovilanmäen länsipuolella kulkeva oja (C). Hulevedet kulkeutuvat alueella pintavaluntana, avo-ojissa ja rakennetussa kunnallisessa hulevesijärjestelmässä kohti vedenkokoajia. Kiinteistöt Rantatie 5 ja Rantatie 10 ovat kunnallisen jäte- ja hulevesijärjestelmän piirissä ja sijaitsevat aivan jätevedenpumppaamon ja hulevesijärjestelmän purun vieressä (A).

Valmistumisen ja kunnan järjestelmään liittämisen jälkeen Rantatie 5:ssä on ollut toistuvia jätevesitulvia, ensimmäinen pian valmistumisen jälkeen 80-luvulla, toinen 2000-luvun alussa ja nyt vahinkojen tahti on kiihtynyt ja haitat laajentuneen. Ilmastonmuutoksen seurauksena muuttuneet ilmasto-olosuhteet ja lisääntyneet sään ääri-ilmiöt kuten rankkasateet ja tulvat haastavat kunnallistekniikkaa. Marraskuun 2025 jätevesitulva aiheutti vahinkoa Rantatie 5 lisäksi myös Rantatie 10:n kiinteistölle. Tulvavahingon korjaaminen kesti Rantatie 10 osalta reilun vuoden ja vakuutusyhtiöiden kustannukset molemmissa kiinteistöissä nousivat noin 80 000 - 100 000 €. Rantatie 5:ssä korjaukset eivät ole kuitenkaan vielä valmiit, sillä vesivahinko uusi helmikuussa 2026, kun kunnan hulevesijärjestelmät tulvivat rakennukseen sisälle. Vakuutuskorjaukset olivat kesken ja remontti joutui seisomaan usean kuukauden ajan uusien vahinkojen takia.

Toimenpiteet

Syksyllä 2025 Pöytyän kunta teki jäte- ja hulevesijärjestelmiin korjaustoimenpiteitä. Tehdyt toimenpiteet osoittautuivat kokonaisuudessaan riittämättömiksi eivätkä olleet kaikilta osin suunnitelmien mukaisia (A. Hartikainen). Tapahtuneiden vesivahinkojen yhteydessä on tullut ilmi, että rakennetusta hulevesijärjestelmästä on olemassa hyvin vähän kirjoitettua tietoa. Hulevesikartoitukselle on suuri tarve järjestelmän kunnon, kapasiteetin ja toiminnan kartoittamiseksi. Hulevesikartoituksia tekevät mm. Sweco ja Afry. Tietoa hulevesiin liittyen on saatavilla Elinvoimakuksista (esim. Nuotio Eeva, Vesitalousosasto, +358 295 028 025). Hulevesijärjestelmän lisäksi myös jätevesijärjestelmän yhteydet hulevesijärjestelmään ja jätevesijärjestelmän mitoituksen riittävyys muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa tulee kartoittaa.

Seuraavan sivun kartassa (kuva 2) on käytetty pohjana tulvakeskuksen yleispiirteistä hulevesitulvakarttaa (liite 1), joka pohjaa pinnanmuotoihin ja korkeuseroihin. Kartasta saa kuvan veden luonnollisesta reitistä ja näkyvillä on selvästi esimerkiksi Rantatien ja Luhtatien välinen vanha oja, joka on alueen rakentamisen yhteydessä peitetty. Mallinnuksen mukaan ainoa reitti taajaman eteläpäädyn vesille purkautua jokeen on Rantatien hulevesijärjestelmän poisto. Avo-ojia syvempänä järjestelmänä hulevesikaivot myös keräävät ympäröivät vedet tehokkaasti, kuten on Rantatien 5 & 10 vesivahinkojen kautta todistettu. Hulevesitulvakarttaa on täydennetty hahmotelmalla kunnan hulevesikaivojen sijainneista ja yhteyksistä toisiinsa, mutta reittejä ei ole tarkistettu. Tämä tarjoaa käsityksen järjestelmässä kulkevasta suuresta vesimäärästä ja tarpeesta järjestelmän korjaustoimenpiteisiin.

Yleispiirteinen hulevesitulvakartta 2024

Vesisyvyys sade 80 mm 1 tunnin aikana mallinnusaika

Hulevesitulvakartta mallinnettu alue

Kartoitetun alueen raja

Hulevesitulvakartta vesisyvyys sade 80 mm 1 tunnin

0.1 m

0.3 m

0.5 m

1 m

2- m

Vesistö/erialue

hulevesikaivo

avo-oja

hulevesien purku jokeen

Kuva 2. Yleispiirteinen hulevesitulvakartta 2024 ja kunnallinen hulevesijärjestelmä

Toimenpidesuunnitelma

Seuraavan sivun toimenpidesuunnitelman (kuva 4) on laatinut M. Kyyhkynen olemassa olevien selvitysten ja tietojen pohjalta ja sen tarkoituksena on minimoida jäte- ja hulevesitulvavahinkojen riski kiinteistöjen Rantatie 5 ja Rantatie 10 osalta sekä parantaa kunnan hulevesijärjestelmän toimintavarmuutta muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa.

Suunnitelma on laadittu sen jälkeen, kun Pöytyän kunnan tekninen johtaja T. Rantanen on tiedustellut tarvittavia muutostöimenpiteitä Rantatie 5:n omistajalta. Suunnitelma ja sen riittävyys tulee tarkastaa LVI-alan asiantuntijalla ennen toimenpiteisiin ryhtymistä ja se tulee rakentaa LVI-alan ammattilaisten toimesta.

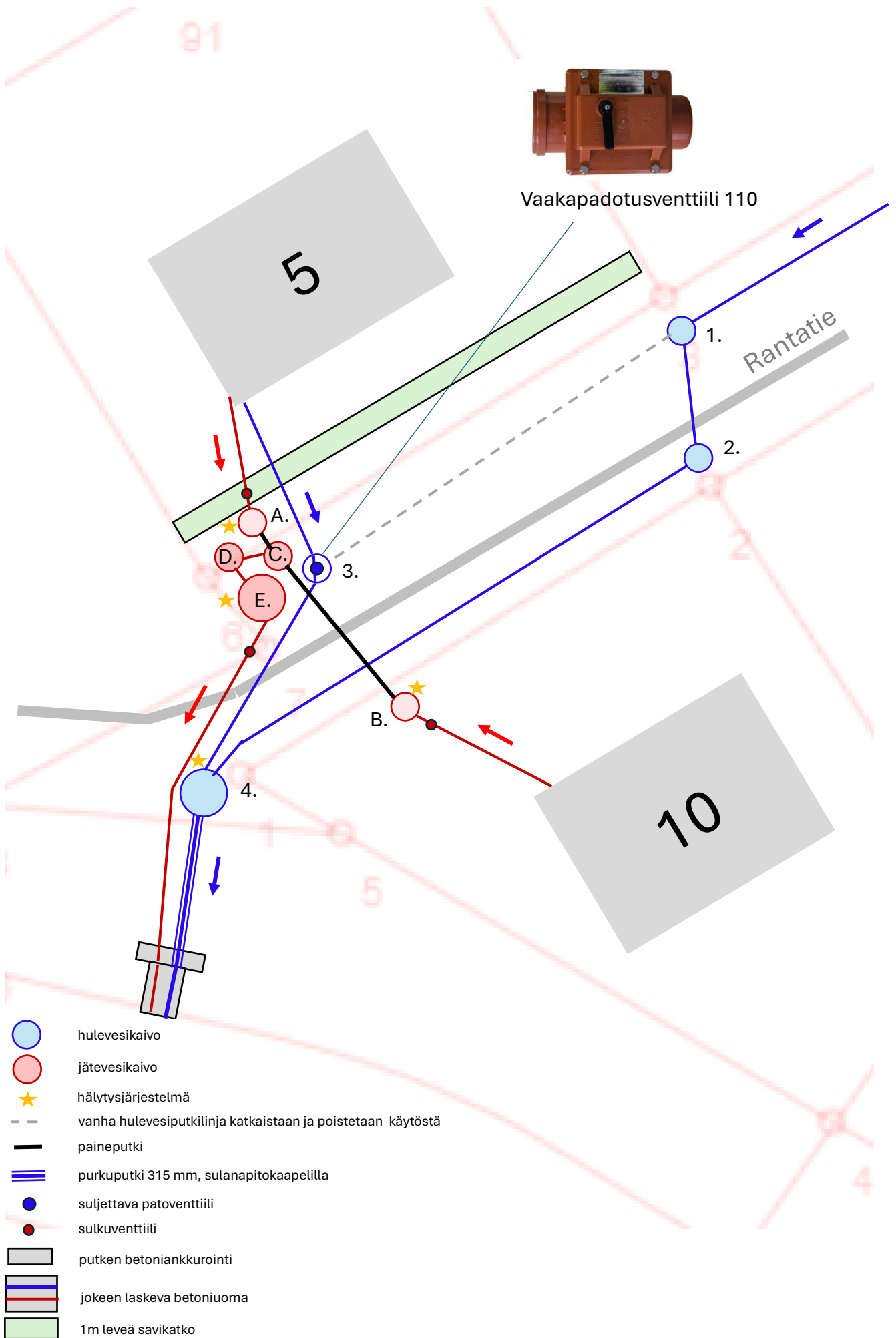
Hulevesijärjestelmän muutostyöt

Hulevesiputkilinja kaivojen 1 ja 3 väliltä katkaistaan (kuva 4) ja rakennetaan uusi hulevesikaivo tien toiselle puolelle, johon vedet johdetaan uudella putkella. Kohdasta puuttuu tällä hetkellä hulevesikaivo ja vettä kertyy kohtaan runsaasti sateella (S-L Vainio). Viimeiseksi kaivoksi ennen jokea tehdään uusi iso hulevesien kokoojakaivo 4, johon vedet johdetaan kaivosta 2. Kokoojakaivo varustetaan hälytysjärjestelmällä. Kiinteistön Rantatie 5:n hulevedet johdetaan vanhan hulevesikaivon 3 läpi putkea pitkin ja kaivoon asennetaan suljettava patoventtiili. Vedet johdetaan kaivoon 4, josta jokeen laskee iso 315 mm rumpuputki. Putkeen asennetaan saatto(sulanapito)kaapeli toimivuuden varmistamiseksi vuoden ympäri. Rumpuputkelle tehdään joen törmään betoniankkurointi ja vedet laskevat jokeen betoniuomaa pitkin (kuva 3). Näiden avulla minimoidaan mm. veden virtauksen ja jäiden vaikutuksen putkeen ja sen toimintaan. Viimeiseksi putken palaksi asennetaan kokonainen pitkä putki ja mahdolliset tarvittavat lyhyemmät putken palat sijoitetaan väliin lähemmäs kaivoa 4. Uusi linja rakennetaan toimintakuntoon ennen vanhan linjan poistoa. Kaivojen 1 ja 3 käytöstä poistetut putket irrotetaan ja reiät tukitaan asianmukaisesti betonilla. Tarvittavat savikatkokat tehdään Rantatie 5 kiinteistölle, jotta vesi ei pääse kiinteistön järjestelmiin hiekkaa pitkin.

Kuva 3. Esimerkki hulevesipurkuputken betoniankkuroinnista joen törmään ja betoniuomasta jokeen. Kuva Turun Raunistulan sillalta.

Kuva 4. Toimenpidesuunnitelma Rantatie 5 ja Rantatie 10.

Jätevesijärjestelmän muutostyöt

Kiinteistöön Rantatie 5 asennetaan kiinteistökohtainen jäteveden pumppaamo (A). Jätevedet pumpataan paineputkea pitkin kunnan järjestelmään (C-E). Kaivo (kuva 5) varustetaan pumpulla, patoventtiilillä ja hälytysjärjestelmällä. Viemäriputkeen ennen kaivoa asennetaan sulkuventtiili, joka voidaan tarvittaessa manuaalisesti sulkea. Kiinteistöön Rantatie 10 asennetaan vastaava kiinteistökohtainen jäteveden pumppaamo (B) ja järjestelmä kuin Rantatie 5:een. Kaivon C käytöstä poistetut putket tulpataan asianmukaisesti ja kaivon D vanhan hulevesijärjestelmään yhteydessä olleen yhteysputken tulppaus tarkistetaan ja uusitaan tarvittaessa asianmukaiseksi. Tarvittavat savikatkot tehdään Rantatie 5 kiinteistölle johtaviin hiekkakäytäviin.

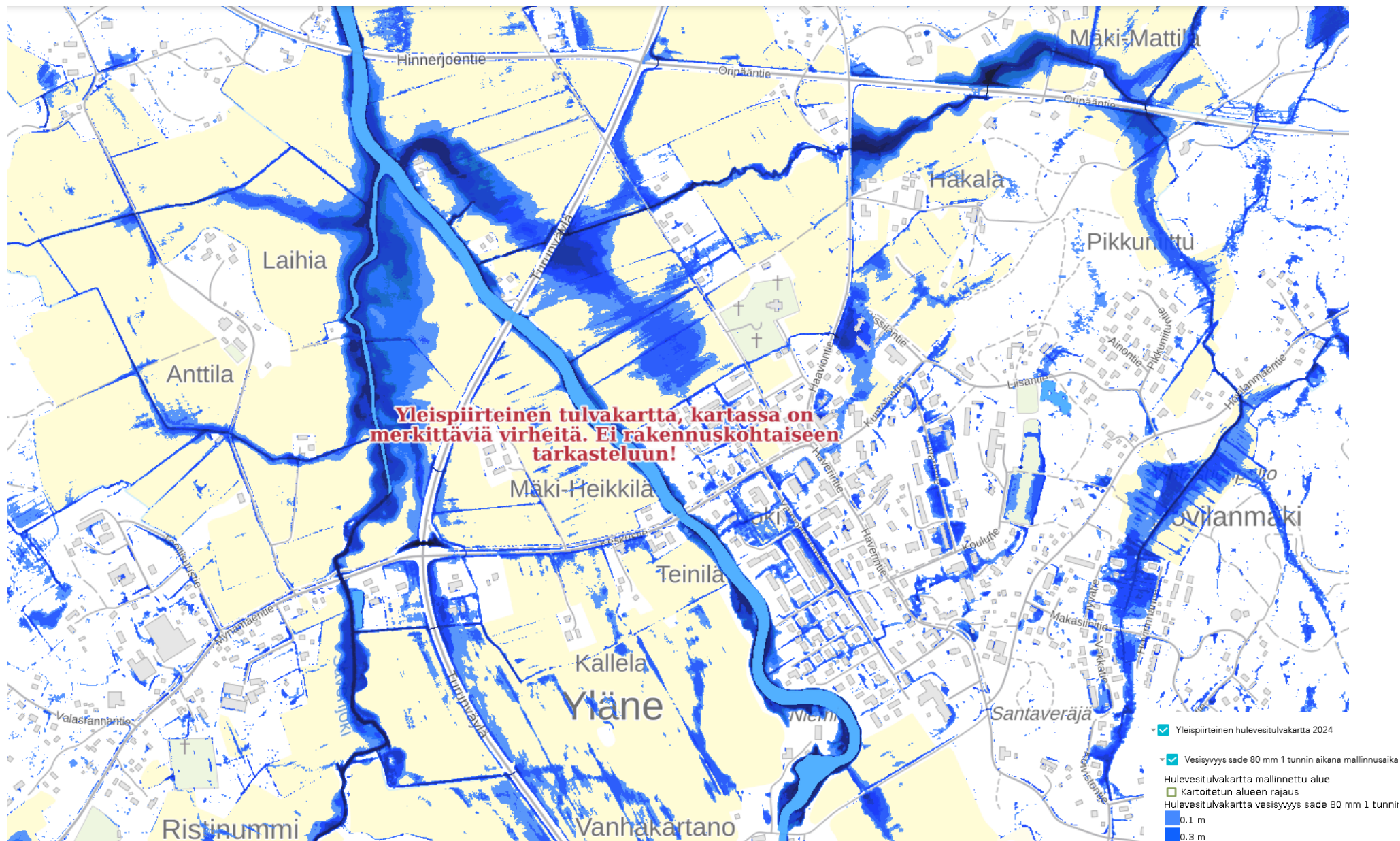

Kuva 5. Mahdolliset kiinteistöpumppaamot. Pumppaamo Grundfos Polar 9 (vas), Pyry 1000 kiinteistöpumppaamo (oik). Lisäksi tarvitaan korotuskauluksia.

Kustannukset

Kunta huolehtii edellä mainituista hule- ja jätevesijärjestelmien muutostöistä ja niistä syntyvistä kustannuksista myös kiinteistökohtaisten pumppaamojen osalta, koska on aiheuttanut Rantatien kiinteistöille toistuvaa haittaa ja vahinkoa jäte- ja hulevesijärjestelmän vikojen ja riittämättömyyden takia. Asennuksen, toimivuuden tarkistuksen ja takuuajan jälkeen kaivot A, B ja 3 siirtyvät kiinteistöjen Rantatie 5 ja 10 omistuksen ja nämä vastaavat kaivojen huollosta ja ylläpidosta. Kiinteistöjen omistajille tarjotaan perehdytys uusien kaivojen toimintaan ja huoltoon. Kaivosta A ja 3 vastaa kiinteistö 5 ja kaivosta B kiinteistö 10.

Kunta huolehtii hule- ja jätevesijärjestelmänsä ylläpidosta muilta osin ja on velvollinen informoimaan kiinteistöjä Rantatie 5 ja Rantatie 10 mikäli järjestelmässä ilmenee kyseisille kiinteistöille vaaraa-aiheuttavia häiriöitä.

Liite1. Yleispiirteinen hulevesitulvakartta 2024 Yläneen alueesta.